

JAARBERICHT ZELDZAME RASSEN IN 2021

Resultaten Stichting Zeldzame Huisdierrassen

WOORD VAN DE VOORZITTER

2021 was het jaar waarin Corona ons niet met rust wilde laten. Met elkaar genieten van onze mooie dieren werd daardoor veelal nog zwaar gehinderd. Dat neemt niet weg dat er veel gebeurd is om onze rassen voor uitsterven te behoeden.

De premie voor de melkgevende runderen, die gevlagd zijn in het paraplubestand als zeldzaam huisdier, vond zijn voortgang.

Het Bonte Bentheimer varken was het 'Ras van het Jaar' en er is veel aandacht geweest voor zaken die kleinschalige varkenshouderij aantrekkelijker kunnen maken zonder de reguliere houderij te benadelen.

Caseous Lymfadenitis, een ziekte van kleine herkauwers, verstoort de fokkerij bij schapen met verdwijnen van belangrijk fokmateriaal als gevolg. Dan komt de genenbank in beeld om aldaar opgeslagen sperma of embryo's terug te kunnen halen.

Verschillende rasorganisaties van honden werken aan het verlagen van de inteelttoename om erfelijke afwijkingen terug te dringen. De vele pluimvee liefhebbers en houders van ganzen, eenden en duiven ervaren veel hinder door alle maatregelen en gevaren van de vogelgriep. We blijven pleiten, met KleindierNed samen, voor de mogelijkheid om te gaan vaccineren.

In 2021 is er, in opdracht van LNV, een uitgebreide evaluatie over het functioneren van de SZH uitgevoerd waarbij vele partijen en relaties ons zeer positief hebben beoordeeld. Dat geeft hoop voor de toekomst, waarin we ons blijven inzetten voor het behoud van ons levend erfgoed.

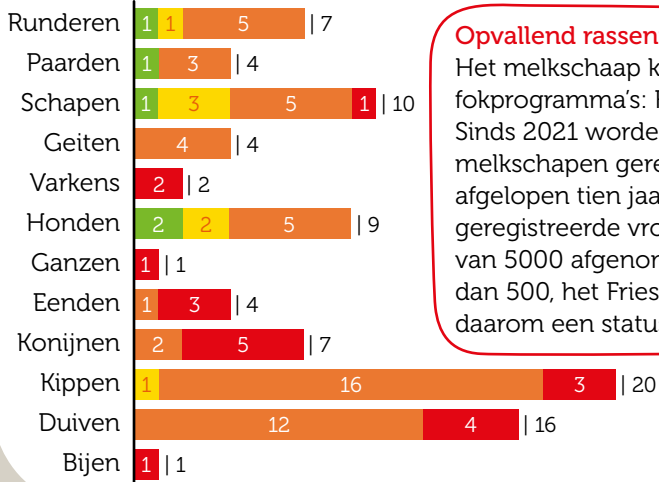
Gerrit Tackem
Voorzitter SZH

DE ZELDZAME RASSEN IN 2021

Status* van de rassen in 2021

* Op basis van het aantal vrouwelijke fokdieren die zijn ingeschreven bij de stamboeken

Normaal Kwetsbaar Bedreigd Kritiek | Totaal=85

Opvallend rassennieuws:

Het melkschaap kende twee fokprogramma's: Fries en Zeeuws. Sinds 2021 worden alleen nog Friese melkschape geregistreerd. In de afgelopen tien jaar is het aantal geregistreerde vrouwelijke fokdieren van 5000 afgenomen naar minder dan 500, het Friese melkschaap kent daarom een status van kritiek.

"De enthousiaste opkomst voor de Dag van het Buitenvarken laat zien hoe groot de interesse is in het kleinschalig houden van varkens in de buitenlucht.

Ria Markvoort,
voorzitter Vereniging Nederlandse Bonte Bentheimer Landvarken

Door samen te werken met andere kleinschalige varkenshouders, vergroten we ons lerend netwerk en de kansrijkheid van buitenvarkens."

ONDERSTEUNING RASORGANISATIES

Wet- en regelgeving

- SZH heeft zich sterk gemaakt voor een **premie voor oorspronkelijke melkgevende zeldzame koeien**.

Deze premie komt voort uit de fosfaatregelgeving en is een tegemoetkoming voor de houders van deze **dubbeldoelrassen**. In 2021 hebben **115 aanvragers** in **totaal 425.000 euro** aan subsidie

ontvangen. Het **Paraplubestand** maakt de uitvoer van een premieregeling eenvoudig uitvoerbaar en betrouwbaar.

- De Nederlandse overheid heeft in 2021 een Nationaal Strategisch Plan ingediend in Brussel om gelden aan te vragen in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) dat vanaf 2023 kan worden besteed. In dit plan is **3,2 miljoen euro gereserveerd voor premies** voor de **houders van zeldzame koeien- schapen- en geitenrassen** (gevlagd in het Paraplubestand).

Samenwerking

- Steeds belangrijker worden de **platformbijekomsten**, waarbij per diersoort of houderijgroep met regelmaat uitdagingen in de houderij en fokkerij besproken worden. Een aantal voorbeelden zijn de Kleine Fokkerij Groepering rund, het platformoverleg hobbyvarkens en het platform KleindierNed.

Voorlichting en advies

- Op verzoek van de rasorganisaties zijn de eigenaren van de Gelderse merrie Wendie en van de Groninger Blaarkop Gerdina 35 beloond met een **SZH penning**.
- Het initiatief om het Vrijwillig Sierduiven Stamboek Nederland op te zetten is door SZH beloond met een **aanmoedigingsprijs** van 250 euro.

Aantal dieren gevlagd in het **PARAPLUBESTAND**

januari	2020	2021	2022
 geit	1.649	1.792	2.121
 schaap	5.334	5.262	5.669
 rund	10.438	11.052	10.717

ERKENDE LEVEND ERFGOED CENTRA

- 60x fokcentra
- 17x educatieve centra
- 21x zeldzaamLEKKER centra
- 3x in 2021 erkende centra

ONDERZOEK

**Start onderzoeksproject
DubbelDoelnatuurlijk
(2021-2024)**

Onderzoek naar fokdoelen en runderrassen
voor natuurinclusieve
kringlooplandbouw

**DubbelDoel
Natuurlijk**

Onderzoek naar kennisbehoefte van rundveefokkers

Inventarisatie van bestaande en
gewenste informatievoorziening
en van communicatiemiddelen
die hierbij kunnen helpen.

Onderzoek support kleine ondernemers

Inventarisatie van problemen die
worden ervaren door kleinschalige
voedselproducenten en het
opzetten van een digitaal handboek.

To bee or not to bee

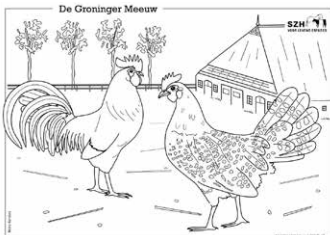

Onderzoek naar de inzet van het in stand houden
van de zwarte bij (*Apis mellifera mellifera*) en
kansen voor het samenwerken in het verwaarden
van de honing van deze bij.

ORGANISATIE EN COMMUNICATIE

Educatie

- Bordspel 't Ganse land
- Gastlessen aan Yuverta (MBO), Van Hall (HBO) en Herenboeren
- Kleurplaten Bonte Bentheimer en Groninger meeuw

In contact met

61.684 website bezoekers

908 nieuwsbriefontvangers

2.108 facebook volgers

382 twitter volgers

Zeldzame huisdierwijzer

2.534 gebruikers geadviseerd
in hun raskeuze op
www.hetrasdatpast.nl

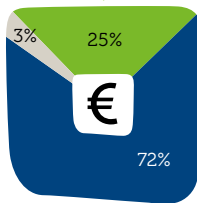

Baten 2021

€ 110.985,-

donaties en sponsoring

overige
baten

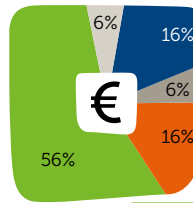
— basis-
subsidie
overheid

Bestedingen 2021

bijdrage onderzoek

fokdoelen en rundrassen

€ 103.177,-

— foktechnische
ondersteuning

— wetgeving en lobby

— kantoor en
administratie

— voorzichting en
advies

SZH is door de Belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling.

Stichting Zeldzame Huisdierrassen (SZH) zet zich in voor het behoud van zeldzame oorspronkelijke Nederlandse boerderij- en huisdierrassen en hun diversiteit.

Dit doen we enerzijds door houders van deze lokale rassen te ondersteunen in het houden en verwaarden van en het fokken met hun dieren. En anderzijds door de rassen en hun kwaliteiten te promoten bij het brede publiek.

In de activiteiten:

- is de SZH **aanjager van initiatieven** die bijdragen aan de instandhouding van de rassen **en verbinder** tussen de verschillende rasorganisaties, individuele houders en geïnteresseerden die daarmee bezig zijn;
- **bevordert** de SZH **kennisuitwisseling** over de oorspronkelijke rassen en hun betekenis voor ons landschap en over het behoud van deze genetische diversiteit voor onze voedselzekerheid;
- **promoot** de SZH de functies die de rassen kunnen hebben in landbouw en natuurbeheer, educatie, recreatie, zorg, hobby of sport;
- **honoreert** de SZH ambassadeurs en voorbeeldhouders die één of meerdere van deze aspecten in de praktijk brengen met een erkenning;
- **lobbyt** de SZH voor passende wet- en regelgeving voor het houden van en fokken met deze rassen.

Colofon

Dik Windhouwer (Bonte Bentheimer op de voorpagina), Familie Blokker (Bio Boerderij Ameland),
Margriet Knol (Blaarkop op pagina onderzoek), Niels Kerstes (kleurplaat), De Lynx, SZH
Tekst: SZH - Vormgeving en infographics : Studio Ilva - szh.nl